

at kunne beskæftige os dermed, det vil sige et Tidspunkt, da de særlige, store Opgaver, som denne Sommer kommer til at bringe os, var bragte saa vidt fra Haanden, som det i dette Tidsrum er gørligt, og som Opgaverne, efterhaanden som de melder sig, kræver. Jeg har indtrængende fraraadet at lægge disse Rigsdagsforhandlinger hen til en Tid, da den samlede danske Stat vil have andre store Opgaver at beskæftige sig med, som kræver hele den danske Stats fulde Opmærksomhed og Interesse. Det er ud fra denne saglige Betragtning, jeg ikke har kunnet tilraade at lægge Opgøret af disse Spørgsmaal midt i Sommeren, omkring den 1. Juli. Jeg vil ikke kunne forsvare overfor Historiens Dom at have tilraadet denne høje Rigsdag at vælge et Tidspunkt til Opgør vedrørende disse Spørgsmaal, som vilde ligge saaledes, at det bagefter kunde siges, at vi havde valgt bevidst et saadant Tidspunkt, at vi derved lagde Hindringer i Vejen for os selv med Hensyn til Løsningen af den største nationale Opgave, som overhovedet har paahvilet Danmark i Aarhundreder. Der vil kræves paa dette Tidspunkt, at det danske Folk og dets Repræsentation kan samle hele sin Kraft om dette Spørgsmaal. Der er ingen Tvivl om, at store Vanskeligheder vil komme til at møde os, og at visse Vanskeligheder ikke vil kunne overvindes, og at Behjælpelser baade af den ene og den anden Art for ikke at løse Opgaven tilfredsstillende sandsynligt vil møde os. Men hvis vi dertil føjer, at vi just til dette Tidspunkt har henlagt, uden nogen som helst Nødvendighed, en anden stor og tidstagende Opgave, saa vil man kunne sige til os, at vi har handlet uforsvarligt overfor os selv, overfor vort Folk og overfor dem, som vi ønsker at genforenes med. Jeg har derfor tilraadet et andet Tidspunkt, nemlig et, da Sommerens Opgaver i den Henseende ligger bag os. Og naar jeg ser hen til, at Flertallet er klart over, at det ikke er muligt at befri Landbrugserhvervet for Krigstidens Hindringer før den 1. November, saa kan jeg ikke indse, hvad det overhovedet er for en tvungende Nødvendighed, som driver Flertallet til at kræve, at de vanskelige Spørgsmaal vedrørende de andre Erhverv skal behandles tidligere. Jeg maa derfor, idet jeg henholder mig til, hvad Mindretallet har udtalt, tilraade, at man stemmer imod det Ændringsforslag, som er stillet af Flertallet under Nr. 2.

Udenrigsministeren (*Scavenius*): Jeg vilde gerne knytte nogle Bemærkninger til

en Udtalelse, som faldt fra den ærede Ordfører (Jørgen Pedersen), om, at hvis Freden kommer hurtigt, saa maa den forventes at faa en gunstig Indflydelse paa vore Forhold. Jeg gaar ud fra, at den ærede Ordfører herved har tænkt paa vore Tilførsler. Fra anden Side er der heroverfor henvist til den overalt bestaaende Vareknaphed samt Tonnagemangel, som gør det sandsynligt, at det i hvert Fald vil tage en rum Tid, inden vi kan regne med at vende tilbage til normale Forhold paa dette Omraade. Men der er et andet Forhold, som jeg gerne vilde henpege paa, hvor man kan gaa ud fra, at den forventede Fred vil skabe Vanskeligheder for os her i Landet. Udenrigsministeriet har fra Tysk-Østerrig faaet Meddelelse om, at Østerrig er kommet til Enighed med de allierede om, at der gives det Adgang til at gøre Indkøb i neutrale Lande, og idet man fra østerrigsk Side meddeler dette, anmoder man om, at der fra dansk Side ikke maa lægges Hindringer i Vejen for, at de nu begynder at købe op i Danmark. Udenrigsministeriet har endnu ingen Bekræftelse fra de allierede herpaa, men det maa jo formodes at staa i Forbindelse med Forhandlingerne om den kommende Fred, saaledes at man kan forvente, at det bliver bekræftet, hvis Freden kommer. Men ligesom dette er sket for Østerrigs Vedkommende, er det rimeligt at gaa ud fra, at hvis Freden kommer, vil det samme blive Tilfældet for Tysklands Vedkommende. Overhovedet maa vi ikke glemme, at vi ligger her paa Kanten af et hungrende og af Varemangel i høj Grad lidende Europa, saaledes at i samme Øjeblik Adgang aabnes dertil, vil det kunne virke, som om der sattes en Sugepumpe paa vore Beholdninger. Heroverfor vil man kunne henvise til de bestaaende Bestemmelser, der tillader Udførselsforbud; de findes i en anden Lov end den af 7. August, og der er jo ikke Tale om foreløbig — jeg har i hvert Fald ikke set det —, at disse Bestemmelser skulde bortfalde, men jeg tror ikke, at det kan siges, at uheldige Virkninger af saadanne Forsøg paa at berøve os vore Forraad kan mødes ved, at der alene henvises til Udførselsforbud, thi derved hindres ikke Opkøb her i Landet i Haab om senere Udførsel. Og med de knappe Forsyninger, vi maa gaa ud fra endnu i lang Tid at raade over, og vanskelige Tilførselsforhold, i hvert Fald stærkt begrænsede Mængder af Varer, der kan føres hertil, tror jeg, man maa sige, at overfor den enorme Trang, der er i Østerrig og Tyskland, vil det være meget lidet, vi har. Hvis der ikke kan lægges Hindringer i Vejen derfor, vil vore Forraad meget hur-